

LINGO

języki nieobce

PORTUGALSKI

**Mów
śmiało!**
w podróży
w pracy
z przyjaciółmi

Rozmówki
z wymową
i słownikiem

wydawnictwo LINGO

Alicja Dutkowska

Mów śmiało! PORTUGALSKI
Rozmówki z wymową i słowniczkiem

Konsultacja językowa:
Fernanda Ricardo

LINGO
języki nieobce

Redaktor serii: Anna Laskowska

Redakcja i korekta: Paweł Pokora

Projekt okładki serii: Klara Pereptyś-Pająk

Projekt makiety: Studio 27, biuro@studio27.pl

Zdjęcie na okładce: © Paul Hill, © javarman / Fotolia.com

LINGO
języki nieobce

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp.j., Warszawa 2014

www.jezyki nieobce.pl

ISBN: 978-83-7892-161-5

ISBN wydania elektronicznego: 978-83-7892-224-7

Skład i łamanie: Klara Pereptyś-Pająk

Spis treści

Wstęp	4	8. Zakupy i usługi	108
Wymowa	6	9. Bank i pieniądze	118
1. Podstawowe zwroty	12	10. Telefon i poczta	128
2. Podróż i zwiedzanie	24	11. Komputer i internet	135
3. Zakwaterowanie	40	12. Nagłe wypadki	141
4. Jedzenie	54	13. Tablice	160
5. Rozrywka i sport	67	14. Zarys gramatyki	176
5a. Piłka nożna	82	15. Słowniczek polsko-portugalski	187
6. Praca i biznes	89		
7. Relacje międzyludzkie	99		

Mów śmiało!

Publikacja Wydawnictwa Lingo z serii „Mów śmiało!” ułatwi Ci porozumiewanie się w języku portugalskim w każdych okolicznościach. To praktyczne rozmówki z wymową w wygodnym dla użytkownika zapisie fonetycznym, dzięki którym bez trudu dogadasz się z rodowitymi Portugalczycami i Brazylijczykami.

Każdy z dwunastu rozdziałów rozmówek dzieli się na trzy części.

- **Mów śmiało** – zawiera to, co najważniejsze w rozmówkach, czyli wybór najpotrzebniejszych zwrotów. Ułożone są one w porządku rzeczowym – wystarczy znaleźć ten, który pasuje do Twojej sytuacji i już wiesz, co powiedzieć.
- **Porozmawiaj** – to krótkie, z życia wzięte dialogi, ilustrujące przykładowe użycie zwrotów i wyrażeń zawartych w części „Mów śmiało”. Tak mówią współcześni Portugalczycy, bez obaw możesz po nich powtarzać.
- **Słówka** – to starannie wybrane, najczęściej używane i najważniejsze dla danego tematu słownictwo.

W **Tablicach** znajdziesz zestawienie najczęściej poszukiwanych słów i informacji. Dzięki nim szybko powiesz, jakiego koloru ubrania szukasz, podasz datę swojego przyjazdu, lub zrozumiesz napis informacyjny na wywieszce. **Zarys gramatyki** to z kolei błyskawiczna ściągą, potrzebna zwłaszcza gdy chcesz samodzielnie konstruować wypowiedzi w oparciu o materiał zgromadzony w rozmówkach. A do czego może się przydać zamieszczony na końcu **Słowniczek**, nie musimy chyba wyjaśniać.

Z życzeniami samych miłych konwersacji

*zespół autorów i redaktorów Lingo
wraz z zaprzyjaźnionymi Portugalkami i Portugalczycami*

Język portugalski jest używany jako język oficjalny w Portugalii, Brazylii, Angoli, Mozambiku, Gwinei Bissau, Makao, Goi, Timorze Wschodnim oraz na Wyspach Zielonego Przylądka, św. Tomasza i na Wyspie Książęcej. W każdym z tych rejonów wymowa będzie się różnić, w mniejszym lub większym stopniu.

Dwoma najpopularniejszymi stylami wymowy jest wersja portugalskiego europejskiego i wersja brazylijska. Na czym polega różnica? Portugalski jest językiem posiadającym wiele dźwięków nosowych i szeleszczących, czym najbardziej się odznacza na tle innych języków romańskich. Wymowa brazylijska jest bardziej otwarta, bardziej przypominająca język hiszpański, przez co jest prostsza w zrozumieniu dla początkującego rozmówcy. Zmiana w artykulacji niektórych zbitek dźwiękowych sprawia, iż wypowiedana fraza zdaje się bardziej melodyjna.

Transkrypcja, jaką znajdziecie Państwo na stronach tej publikacji, opiera się na wariancie europejskim, ze względu na bliskość geograficzną, ale również ze względu na fakt, iż znając wersję europejską łatwiej jest zrozumieć wymowę brazylijską niż na odwrót.

Język portugalski posiada dźwięki nie występujące w języku polskim, stąd transkrypcja może nieznacznie odbiegać od realnej wymowy, dotyczy to przede wszystkim samogłosek nosowych.

■ Wymowa alfabetu

a	[a]	g	[ge]	m	[eme]	s	[esse]
b	[be]	h	[aga]	n	[ene]	t	[te]
c	[se]	i	[i]	o	[o]	u	[u]
d	[de]	j	[żota]	p	[pe]	v	[we]
e	[e]	k	[kapa]	q	[ke]	x	[szisz]
f	[efe]	l	[ele]	r	[erre]	z	[ze]

■ Znaki diakrytyczne

Znak diakrytyczny, czyli znak graficzny umieszczany nad lub pod literą, możemy znaleźć w następujących literach:

á, à, â, ã, ç, é, ê, í, ó, ô, õ, ú

■ Wymowa spółgłosek i grup spółgłoskowych

<i>c</i>	[k] lub [s] przed <i>e, i</i>	<i>s</i>	[z] w pozycji interwokalicznej
<i>ch</i>	[sz]	<i>s</i>	[sz] przed spółgłoską i na końcu wyrazu*

* W wersji brazylijskiej „s” na końcu wyrazu wymawiamy jako [s].

<i>ç</i>	<i>[s]</i>	<i>ss</i>	<i>[s]</i>
<i>g</i>	<i>[g]</i> lub <i>[ż]</i> przed <i>e, i</i>	<i>x</i>	<i>[sz]</i> przed spółgłoską i na początku wyrazu
<i>h</i>	nieme	<i>x</i>	<i>[ks]</i> w pozycji interwokalicznej
<i>j</i>	<i>[ż]</i>	<i>z</i>	<i>[sz]</i> na końcu wyrazu
<i>r</i>	<i>[r]</i>	<i>z</i>	<i>[z]</i>

Przykłady

c – *casa* [*kaza*], *cego* [*segu*]*ch* – *churrasco* [*szuraszku*]*ç* – *coração* [*kurasał*]*s* – *casa* [*kaza*]*s* – *amigos* [*amigusz*]*ss* – *massa* [*masa*]*g* – *gato* [*gatu*], *geografia* [*żeografia*]*h* – *homem* [*omej*]*j* – *jogo* [*żogu*]*r* – *recibo* [*resibu*]*x* – *xadrez* [*szadrez*]*x* – *táxi* [*taksi*]*z* – *rapaz* [*rapasz*]*z* – *zangado* [*zangadu*]

<i>lh</i>	[lj]	<i>que</i>	[ky]
<i>nh</i>	[nj]	<i>gui</i>	[gi]
<i>gua</i>	[gła]	<i>qui</i>	[ki]
<i>gue</i>	[ge]		

Przykłady

lh – *milho* [milju]

nh – *minha* [mińja]

gua – *água* [agła]

gue – *guerra* [gerra]

que – *que* [ky]

gui – *guia* [gija]

qui – *quinze* [kinzy]

W wersji brazylijskiej zbitki tj. *de* lub *te* są zmiękczone i będą wymawiane jako [dzi] i [ci], podczas gdy w wersji kontynentalnej powiedzielibyśmy [dy] i [ty].

■ Samogłoski

W języku portugalskim wyróżniamy siedem samogłosek ustnych i pięć nosowych.

Zapis graficzny	MAF	wymowa alfabet polski	Zapis graficzny	MAF	wymowa alfabet polski
<i>i</i>	[i]	[i]	<i>in, im</i>	[ĩ]	[ij] NOSOWO

<i>e, é, ê</i>	[ɛ]	[e]	<i>an, ã</i>	[ẽ]	[a:] NOSOWO
<i>e</i>	[e]	[e]	<i>en, em</i>	[ẽ]	[ej] NOSOWO
<i>a, à, â</i>	[a]	[a]	<i>on</i>	[õ]	[a] NOSOWO
<i>o, ó</i>	[ɔ]	[o]	<i>un, um</i>	[ũ]	[um] NOSOWO
<i>o, ô</i>	[o]	[o]			
<i>o</i>	[u] (na końcu wyrazu)	[u]			

MAF – międzynarodowy alfabet fonetyczny

Przykłady

i – *dia* [dija]

e [ɛ] – *sé* [se]

e [e] – *medo* [medu]

a – *aborrecido* [aboresidu]

o [ɔ] – *famoso* [famozu]

o [o] – *hospital* [oszpital]

o [u] – *frio* [friju]

im – *fim* [fij]

ã – *amanhã* [amaña:]

em – *ontem* [ontej]

on – *conto* [kātu]

um – *algum* [algum]

Uwaga do korzystania z transkrypcji!

W języku polskim dwuznaki „si”, „ci”, „zi”, „ni” wymawiamy odpowiednio jako [ś], [ć], [ź] i [ń]. W transkrypcji fonetycznej użytej w tym wydaniu obie litery będziemy czytać osobno, czyli wyraz *décimo* przeczytamy jako [desimo], a nie jako [deśimu]. Natomiast dwuznaki „sz” i „cz” użyte w transkrypcji przeczytamy normalnie, nie dzieląc ich na poszczególne litery, np. *estar* [sztar], a nie jako [s-ztar].

W dalszej części rozmówek zapis wymowy jest, dla lepszej czytelności i wygody użytkownika, podany bez nawiasów.

1. Podstawowe zwroty

Expressões básicas *espresojsz bazikas*

1.1. Mów śmiało

Dzień dobry!	<i>Bom dia! bą dija</i>
Dobry wieczór!	<i>Boa tarde! boa tardy</i>
Dobranoc!	<i>Boa noite! boa nojty</i>
Cześć!	<i>Olá! ola</i>
Do jutra!	<i>Até amanhã! ate amańa</i>
Do zobaczenia wkrótce!	<i>Até logo! ate logu</i>
Będziemy w kontakcie.	<i>Ficamos em contacto. fikamusz ej kontatu</i>
Przepraszam!	<i>Desculpe! dyszkulpy</i>
Przepraszam pana/panią (w pytaniach o drogę, czas...)	<i>Com licença! ką lisensa</i>
Dziękuję.	<i>Obrigado/a. obrigadu/a</i>
Nie ma za co.	<i>De nada. dy nada</i>
Proszę...	<i>Faça favor... fasa fawor</i>
Bardzo mi przykro.	<i>Sinto muito. sintu mujtu</i>
Szkoda.	<i>Que pena. ky pena</i>
Nic nie szkodzi.	<i>Não faz mal. nał fasz mal</i>

Bardzo dobrze.	Muito bem. <i>mujtu bej</i>
Gratulacje!	Parabéns! <i>parabeńsz</i>
Panie i Panowie!	Senhoras e Senhores! <i>señorasz i seńorysz</i>
Tak	Sim <i>si</i>
Nie	Não <i>nał</i>
Nie wiem.	Não sei. <i>nał sej</i>
Może	Talvez <i>talwesz</i>
Z pewnością!	Com certeza! <i>ką serteza</i>

■ Nawiązanie kontaktu

Iniciação do contacto *ińisjasat du kontatu*

Kim jesteś?	Quem és? <i>kej esz</i>
Jak się pan(i) nazywa?	Como você se chama? <i>komu wose sy szama</i>
Jak się nazywasz?	Como tu te chamas? <i>komu tu ty szamasz</i>
Nazywam się...	Chamo-me... <i>szamu my</i>
Skąd jesteś?	Donde és? <i>dondy esz</i>
Jestem z Polski.	Sou da Polónia. <i>soł da polońa</i>
Czy mówisz po portugalsku?	Falas português? <i>falasz portugesz</i>
Tak, mówię dobrze.	Sim, falo bem. <i>si falu bej</i>

Dużo rozumiem, ale mało mówię.	Compreendo muito, mas falo pouco. <i>kompreendu mujtu masz falu poku</i>
Proszę mówić wolniej.	Fale mais devagar, se faça favor. <i>faly majszy dyzwagar sy fasa fawor</i>
Nie zrozumiałem.	Não entendi. <i>nał entendi</i>
Może pan(i) powtórzyć?	Pode repetir? <i>pody repetir</i>
Czy mówisz w innym języku obcym?	Falas outra língua estrangeira? <i>falasz otra lingła esztranżejra</i>
Jak to się nazywa?	Como isto se chama? <i>komu isztu sy szama</i>
Mogę panu(i) jakoś pomóc?	Posso ajudá-lo? <i>possu azudalu</i>
Ile masz lat?	Quantos anos tens? <i>kłatuzanusz teńsz</i>
Mam ... lat.	Tenho ... anos. <i>teńu...anusz</i>
Chciałabym panu przedstawić...	Queria apresentar-lhe... <i>keria aprezentar lji</i>
Bardzo mi miło.	Muito prazer./Encantado. <i>mujtu prazer/enkantadu</i>
Może mi pan przeliterować swoje nazwisko?	Pode soletrar-me o seu nome? <i>pody soletrar my u seł nomy</i>
Jak się pan(i) ma?	Como está? <i>komu szta</i>
Dobrze, dziękuję.	Bem, obrigado/a. <i>bej obrigadu/a</i>

Jest pan(i) żonaty/mężatką,
kawalerem/panną?

Você é casado/a, solteiro/a?
wose e kazadu/a, soltejr/a

Ma pan(i) dzieci?

Você tem filhos? *wose tej filjusz*

Kim pan(i) jest z zawodu?

Qual é a sua profissão?
kłal e a suła profisał

Jestem...

Sou... *soł*

... lekarzem

... ***médico*** *mediku*

... adwokatem

... ***advogado*** *adwogadu*

... sprzedawcą

... ***vendedor*** *wendydor*

... kelnerem

... ***empregado de mesa***
empregadu dy meza

... kierowcą

... ***motorista*** *motorista*

... pielęgniarką

... ***enfermeira*** *enfermejra*

... hydraulikiem

... ***canalizador*** *kanalizador*

... strażakiem

... ***bombeiro*** *bombejru*

... elektrykiem

... ***electricista*** *elektriszta*

... malarzem

... ***pintor*** *pintor*

... nauczycielem

... ***professor*** *profysor*

... architektem

... ***arquitecto*** *arkiteto*

... psychologiem

... ***psicólogo*** *psikologu*

... księgowym

... ***contabilista*** *kontabiliszta*

... fryzjerem

... ***cabeleireiro*** *kabylejrejru*

■ **Zaproszenie** Convide *konwity*

Zechcielibyście zjeść z nami kolację?

Gostariam de jantar connosco?

gusztarijał dy žantar konnoszku

Organizujemy przyjęcie. Chcecie przyjść?

Estamos a organizar uma festa. Querem vir?

sztamusz a ogranizar uma feszta herej wir

Tak, bardzo chętnie.

Sim, com muito gosto.

si kom mujtu gosztu

Przykro mi, ale nie mogę.

Lamento, mas não posso.

lamentu masz nał possu

Na którą godzinę mamy być?

A que horas temos que lá estar?

a ky orasz temusz ky la sztar

Gdzie się spotykamy?

Onde nos vamos encontrar

ondy nusz wamusz enkontrar

To bardzo miłe z waszej strony.

É muito simpático da sua parte.

e mujtu simpatiku da suła party

Przyjadę po was o godzinie 20.

Venho buscar-vos às vinte horas.

weńu buszkar wusz asz winty orasz

■ Rozmowa o pogodzie

Falar sobre o tempo *falar sobre u tempo*

Widziałeś prognozę pogody?	Viste uma previsão do tempo? <i>wiszty uma prewizal du tempu</i>
Jaka jest dziś pogoda?	Que tempo faz hoje? <i>ky tempu fasz oży</i>
Jest gorąco.	Está calor. <i>szta kalor</i>
Jest ciepło.	Está quente. <i>szta kenty</i>
Jest chłodno.	Está fresco. <i>szta freszku</i>
Jest zimno.	Está frio. <i>szta friju</i>
Jest wietrznie.	Está ventoso. <i>szta wentozu</i>
Jest wilgotno.	Está húmido. <i>szta umidu</i>
Pada deszcz.	Está a chover. <i>szta a szower</i>
Pada śnieg.	Está a nevar. <i>szta a nywar</i>
Pogoda jest okropna.	O tempo está terrível. <i>u tempu szta terrível</i>
Pogoda jest cudowna.	O tempo está maravilhoso. <i>u tempu szta marawiljozu</i>
Jest 25 stopni.	Estão vinte cinco graus. <i>sztal winty sinku grałsz</i>
Dla mnie jest za zimno/ za ciepło.	Para mim está frio/quente de mais. <i>para mi szta friju kenty dy majsz</i>

Dziś w nocy będzie burza.

***Hoje a noite vai haver uma
trovoada.***

*oży a nojty waj awwer uma
trowołada*

Przewiduje się ulewne
deszcze na popołudnie.

***Prevê-se uma chuva torren-
cial para esta tarde.***

*prewesy uma szuwa torrensjał
para eszta tardy*

1.2. Porozmawiaj

– ***Olá, sou a Ana, e tu?***

ola soł a ana i tu

Cześć, jestem Ana, a ty?

– ***Olá, chamo-me Piotr.***

ola szamumy piotr

Cześć, nazywam się Piotr.

– ***Donde és?***

dondy esz

Skąd jesteś?

– ***Sou da Polónia, estou a visitar o Rio de Janeiro com a
minha família.***

soł da polońa sztoł a wizitar u riju dy żanejru kom a mińa familja

Jestem z Polski i zwiedzam Rio de Janeiro z moją rodziną.

– ***Bem vindos e aproveitem.***

bejwindsz i aprowejtej

Witamy i miłego pobytu.

- **Piotr, qual é a tua profissão?**
piotr kłal e a tula profisat
Piotr, czym się zajmujesz?
- **Sou médico, e a minha mulher é enfermeira, e tu?**
soł mediku i a miña muljer e enfermejra i tu
Jestem lekarzem, a moja żona jest pielęgniarką, a ty?
- **Há cinco anos que trabalho como gerente deste hotel.**
a sinku anusz ky trabałju komu żerenty deszty otel
Już od pięciu lat pracuję jako menedżer tego hotelu.
- **Gostas do teu trabalho?**
gosztasz du teł trabałju
Lubisz swoją pracę?
- **Sim muito.**
si mujtu
Tak, bardzo.
-
- **Quais são os planos que vocês têm para sexta-feira à noite?**
kłaisz sał usz planusz ky wosesz tejej para seszta fejra a nojte
Jakie macie plany na piątek wieczór?
- **Ainda não sabemos.**
ainda nał sabemusz
Jeszcze nie wiemy.
- **Venham conosco jantar. Vão conhecer a vida nocturna do Rio.**
weńal konnoszku żantar wał końeser a wida nokturna du riju
Chodźcie z nami na kolację. Poznacie życie nocne Rio.
- **Com muito gosto, obrigado.**
kom mujtu gosztu obrigadu
Bardzo chętnie, dziękujemy.
-

- ***Que tempo dão para amanhã?***
ky tempu dał para amaña
Jaka pogoda ma być jutro?
- ***Dizem que vai estar quente com um vento ligeiro.***
dizej ky waj sztar kenty kom um wentu lizejru
Mówią, że ma być ciepło z lekkim wiatrem.
- ***Mas sem chuva?***
masz sej szuwa
Ale bez opadów?
- ***Sim devia estar bonito até o fim de semana.***
si dewija sztar bonitu ate u fim dy symana
Tak, powinno być ładnie do końca tygodnia.

1.3. Słówka

adres	<i>endereço (m)</i> enderesu
blisko	<i>perto</i> pertu
być	<i>ser/estar</i> ser sztar
chmury	<i>nuvens (f)</i> nuweńsz
ciepło	<i>calor (m)</i> kalor
ciśnienie atmosferyczne	<i>pressão (f) atmosférica</i> <i>presat atmosferika</i>
często	<i>frequentemente</i> frekłentymenty
daleko	<i>longe</i> lonży
deszcz	<i>chuva (f)</i> szuwa
dobrze	<i>bem</i> bej

dziecko	<i>criança (f) kriansa</i>
dzień	<i>dia (m) dija</i>
imię	<i>nome (m) nomy</i>
kobieta	<i>mulher (f) muljer</i>
krzyczeć	<i>gritar gritar</i>
lewo	<i>esquerda eszkerda</i>
mężczyzna	<i>homem (m) omej</i>
mgła	<i>névoa (f) newoa</i>
mieć	<i>ter ter</i>
mówić	<i>falar falar</i>
mówić głośniej	<i>falar mais alto falar majsz altu</i>
musieć coś zrobić	<i>ter de fazer alguma coisa</i> <i>ter dy fazer alguma kojza</i>
narodowość	<i>nacionalidade (f)</i> <i>nasjonalidady</i>
nazwisko	<i>apelido (m) apelidu</i>
noc	<i>noite (f) nojty</i>
odmowa	<i>recusa (f) rykuza</i>
pobyt	<i>estadia (f) sztadija</i>
pogoda	<i>tempo (m) tempu</i>
południe	<i>sul (m) sul</i>
pomagać	<i>ajudar azudar</i>
powtórzyć	<i>repetir repetir</i>
północ	<i>norte (m) norty</i>

późno	<i>tarde</i> <i>tardy</i>
prawo	<i>direita</i> <i>direjta</i>
przeliterować	<i>soletrar</i> <i>soletrar</i>
pytać	<i>perguntar</i> <i>perguntar</i>
robić	<i>fazer</i> <i>fazer</i>
rozumieć	<i>compreender</i> <i>kompreender</i>
rzadko	<i>raramente</i> <i>raramenty</i>
słońce	<i>sol (m)</i> <i>sol</i>
stan cywilny	<i>estado (m) civil</i> <i>sztadu sivil</i>
tam	<i>aí</i> <i>ai</i>
tutaj	<i>aqui</i> <i>aki</i>
termometr	<i>termómetro (m)</i> <i>termometru</i>
upał	<i>calor (m)</i> <i>kalor</i>
urlop	<i>férias (f)</i> <i>ferjasz</i>
uśmiechać się	<i>sorrir</i> <i>sorrir</i>
wcześniej	<i>cedo</i> <i>sedu</i>
wiatr	<i>vento (m)</i> <i>wentu</i>
wiedzieć	<i>saber</i> <i>saber</i>
wiek	<i>idade (f)</i> <i>idady</i>
wschód	<i>leste (m)</i> <i>leszty</i>
wygląd	<i>aparência (f)</i> <i>aparensja</i>
zachód	<i>este (m)</i> <i>eszty</i>
zaproszenie	<i>convite (m)</i> <i>konwity</i>

zgoda

acordo (m) akordu

zimno

frio (m) friju

zmiana pogody

mudança (f) de tempo

mudansa dy tempu

źle

mal mal